

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SODNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

LUXEMBOURG

3ENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Sajtó- és Tájékoztatási Osztály

35/06. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY

2006. április 27.

A Bíróság C-423/04. sz. ügyben hozott ítélete

Sarah Margaret Richards kontra Secretary of State for Work and Pensions

A FÉRFIBÓL NŐVÉ VÁLT TRANSZSZEXUÁLIS SZÁMÁRA AZ ÖREGSÉGI NYUGDÍJ NŐKKEL EGYEZŐ KORBAN TÖRTÉNŐ FOLYÓSÍTÁSÁNAK MEGTAGADÁSA ELLENTÉTES A KÖZÖSSÉGI JOGGAL

*Ez az elutasítás az egyenlő bánásmódnak a szociális biztonság területén történő
megvalósításáról szóló irányelvvel ellentétes hátrányos megkülönböztetésnek minősül.*

Az Egyesült Királyságban 2005 áprilisa előtt hatályban volt jogszabályok értelmében valamely személy nemét társadalombiztosítási szempontból a születési anyakönyvi kivonatában szereplő nem határozza meg. A születési anyakönyv csak elírás vagy tárgyi tévedések kijavítása végett módosítható. Következésképpen, azok a transzszexuálisok, akik a nemüket megváltoztató sebészeti beavatkozáson estek át, nem változtathatják meg nemüket születési anyakönyvi kivonatukban.

A nem elismeréséről szóló 2004. évi törvény (Gender Recognition Act 2004), amely 2005. április 4-én lépett hatályba, bizonyos körülmények között lehetővé teszi a transzszexuálisok számára a nem elismeréséről szóló igazolás (Gender Recognition Certificate) kibocsátását. A nem elismeréséről szóló igazolás gyakorlatilag minden hivatalos eljárás szempontjából megváltoztatja az érintett személy nemi azonosságát, ám nincs visszaható hatálya.

Az Egyesült Királyságban a férfiak 65 éves korukban, a nők pedig 60 éves korukban jogosultak állami öregségi nyugdíjra.

Sarah Margaret Richards-öt születésekor (1942-ben) férfiként anyakönyvezték. Miután nemi diszfóriát állapítottak meg nála, 2001 májusában a nemét megváltoztató sebészeti beavatkozáson esett át. 2002 februárjában öregségi nyugdíj megállapítását kérte, 60. életéve betöltésétől kezdődő hatállyal.

A kérelmet a Department for Work and Pensions (munka- és nyugdíjügyi minisztérium) azzal az indokolással utasította el, hogy azt a kérelmező 65. születésnapját több mint négy hónappal

megelőzően nyújtották be. Sarah Margaret Richards fellebbezett a határozat ellen, és a Social Security Appeal Tribunal határozata elleni fellebbezés alapján az ügyet tárgyaló Social Security Commissioner azt a kérdést terjesztette a Bíróság elé, hogy az ilyen értelmű visszautasítás ellentétes-e az egyenlő bánásmódnak a szociális biztonság területén történő megvalósításáról szóló irányelvvel¹.

A Bíróság emlékeztet először is arra, hogy az a jog, hogy senkit ne érjen **neme alapján** hátrányos megkülönböztetés, alapvető emberi jog, melynek betartását a Bíróság köteles biztosítani. Az említett irányelv hatályát ezért nem lehet csak az olyan megkülönböztetésre korlátozni, amely azon a tényen alapul, hogy az adott személy az egyik vagy a másik nemhez tartozik. Ez az irányelv ugyanis az olyan megkülönböztetésre is alkalmazandó, amely az érintett személy nemének megváltoztatásából ered.

Ezt követően a Bíróság megállapítja, hogy a jelen eljárásban vitás, nem egyenlő elbánásra vonatkozó állítását Sarah Margaret Richards arra alapítja, hogy nem ismerték el részére a sebészeti beavatkozás következtében szerzett új nemét. Ellentétben azokkal a nőkkel, akik neme nem a nem megváltoztatására irányuló sebészeti beavatkozás eredménye, és akik 60 éves koruktól nyugdíjogosultak, Sarah Margaret Richards nem teljesítheti a nyugdíj megállapításához szükséges egyik, jelen esetben a nyugdíjkorhatárra vonatkozó feltételt. **Ez a nem megváltoztatásából eredő nem egyenlő elbánás az említett irányelv által tiltott megkülönböztetésnek tekintendő.**

A Bíróság elutasította az Egyesült Királyság azon érvét, hogy ezt a helyzetet lehetővé teszi az irányelv alóli azon kivétel, amely felhatalmazza a tagállamokat, hogy eltérő nyugdíjkorhatárt állapítsanak meg férfiak és nők számára. A Bíróság megállapítja, hogy ez a kivétel, amelyet szigorúan kell értelmezni, nem vonatkozik a jelen ügyben vitás kérdésre.

E körülmények között a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy **az irányelvvel ellentétes az olyan szabályozás, amely megtagadja az öregségi nyugdíjat a férfiből nővé vált személytől azzal az indokkal, hogy nem töltötte be a 65. életévét, miközben ugyanez a személy 60. életéve betöltésétől jogosult lett volna öregségi nyugdíjra, ha a nemzeti jog alapján nőnek tekintették volna.**

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

Elérhető nyelvek: HU, CS, DE, EL, EN, ES, FR, IT, NL, PL, SK

Az ítélet teljes szövege megtalálható a Bíróság honlapján.

<http://curia.eu.int/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=hu>

Az ítéletek szövege általában a kihirdetés napján közép-európai idő szerinti 12 órától megtekinthető.

További tájékoztatásért forduljon dr. Lehóczki Balázshoz.

Tel: (00352) 4303 5499 Fax: (00352) 4303 2028

¹ A férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról szóló, 1978. december 19-i 79/7/EGK tanácsi irányelv (HL L 1979., 24. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 215. o.).